

CO CZYTAĆ

Kobiety, które tworzyły fizykę jądrową. Maria Skłodowska-Curie, Lise Meitner, Irena Joliot-Curie

Zofia Gołąb-Meyer

Tomasz Pospieszny, chemik pracujący na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w Pracowni Chemii Mikrobiocydów napisał trylogię o kobietach, które tworzyły fizykę w pierwszej połowie XX wieku, w erze fizyki, którą można nazwać erą fizyki jądrowej, czasu niesłychanie twórczego, czasu w którym dokonywała się rewolucja naukowa w fizyce. Trylogię wydało Wydawnictwo Novae Res. Kobiety, które na równi z mężczyznami stanęły w pierwszej linii badań i odkryć. Były nie tylko wybitnymi badaczkami, ale również pionierkami w przecieraniu drogi do nauki w świecie mężczyzn. Irena jako córka Marii miała zdecydowanie łatwiej, ponieważ jej mistrzynią naukową była kobieta – jej własna matka.

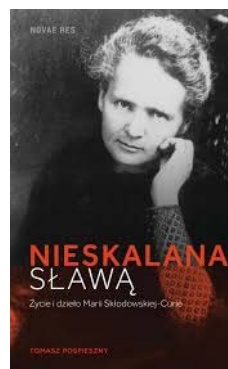
Maria Skłodowska-Curie doczekała się kilkunastu swoich biografii, nie licząc hagiograficznej, znanej na całym świecie, książki autorstwa swej córki Ewy. Uczona stała się ikoną, wizerunek jej postaci jest już swoim, jakby niezależnym od prawdziwej historii, bytem. Czego zatem można się było spodziewać po jeszcze jednej publikacji o Marii Skłodowskiej-Curie? Autor dostarczył jednak bardzo interesującej lektury, opierając się w znacznej mierze na cytatach samej Marii, jej córek, rodziny i przyjaciół. Powstała książka o niezwykle ciekawym życiu prywatnym, ale, co ważne, czytelnik otrzymał rzetelny obraz naukowych badań Marii na tle badań innych uczonych. Do książki dołączono kalendarium, przypisy, skorowidz i literaturę.

Pozostałe tomy trylogii również napisane zostały w podobnym duchu. Powstały w ten sposób książki, po które sięgnie z zainteresowaniem zarówno laik, jak i uczeń, student, doktorant czy naukowiec. Zachęcam do lektury.

Nieskalana sława. Życie i dzieło Marii Skłodowskiej-Curie (2015)

Notka wydawnicza:

„Nieskalana sława” to historia kobiety wyprzedzającej swoją epokę o pokolenia – Marii Skłodowskiej-Curie. Kobiety wyjątkowej nawet jak na nasze współczesne standardy. Ponadprzeciętnie odważnej i upartej. Pełnej pasji. Romantyczki uwikłanej w czas przemian. Kobiety praktycznej, pracowitej i niezłomnej. Ubóstwianej i znienawidzonej, podziwianej i pogardzanej. Wiernej żony, oddanej

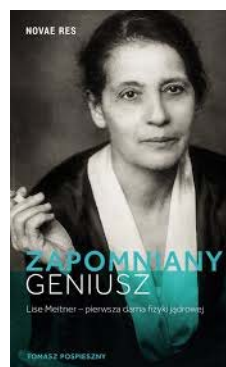
kochanki, wymagającej, ale troskliwej matki. Kobiety kosmopolitycznej, a jednocześnie wielkiej patriotki polskiej i francuskiej. Skandalistki, „świętej”, noblistki. Odkrywczyni polonu i radu. Odważnej społeczniczki, skrytej i intrygującej samotniczki w zdominowanym przez mężczyzn świecie.

Zapomniany geniusz. Lise Meitner – pierwsza dama fizyki jądrowej (2016)

Notka wydawnicza:

Biografia austriackiej uczoney uznanej dziś za matkę fizyki jądrowej. Kobiety niezwykle pracowitej, o wielkim umyśle i charakterze, o ogromnym dorobku naukowym, a przy tym serdecznej, pełnej ciepła i szacunku dla innych.

Lise Meitner była nominowana aż piętnaście razy do Nagrody Nobla i gorąco rekomendowana przez samego Nielsa Bohra oraz Maxa Plancka, nigdy nie została doceniona tą prestiżową nagrodą, choć na nią z pewnością zasłużyła. Zawsze zostawała w cieniu mężczyzn naukowców. Jako pierwsza zrozumiała zjawisko rozszczepienia jądra atomowego, ale i wtedy to odkrycie zostało przypisane mężczyźnie. Pacyfistka z przekonania, została okrzyknięta matką bomby atomowej. Była kobietą i Żydówką – to wystarczyło, żeby utrudniać rozwój jej kariery. Nie wystarczyło jednak, żeby ją zahamować!

Radowa księżniczka. Historia Ireny Joliot-Curie (2017)

Notka wydawnicza:

Oto historia genialnej córki genialnej matki, która pierwsze naukowe szlify zdobyła pod okiem Marii Skłodowskiej-Curie. Jako dziewięcioletka została osierocona przez ojca-noblistę, jako siedemnastolatka, nie mając jeszcze matury, pojechała za matką na front Pierwszej Wojny ratować życie żołnierzy – jej rówolatków. Chłopców zdruzgotanych wojną, z wypalonymi oczami, wypalonymi płucami od gazów bojowych. Wczesne życiowe doświadczenia oraz ponadprzeciętne uzdolnienia doprowadziły ją oraz jej męża do doświadczeń, które umożliwiły odkrycie neutronu i pierwszej cząstki antymaterii – pozytonu. Była

o krok od przełomowego odkrycia rozszczepienia jądra atomowego. Za odkrycie sztucznej promieniotwórczości wyróżniono ją Nagrodą Nobla z chemii. Była drugą kobietą, która dostąpiła tego zaszczytu. Nie mając praw wyborczych w ówczesnej Francji, była jedną z trzech kobiet uczestniczących w koalicyjnym rządzie Frontu Ludowego.

